

Komornik wszedł na konto. Może zabrać wszystko?

Stało się. Kiedy chciałem skorzystać z rachunku bankowego, okazało się, że jest zablokowany. Co to oznacza i jakie są konsekwencje zajęcia rachunku bankowego?

Do zajęcia rachunku bankowego dochodzi, gdy trwa postępowanie egzekucyjne. Komornik sądowy lub inny organ egzekucyjny, np. Naczelnik Urzędu Skarbowego, prowadzi egzekucję z różnych składników majątku, są to również między innymi wierzytelności z rachunku bankowego i wkładów oszczędnościowych.

Jednym z najczęściej stosowanych środków egzekucyjnych jest zajęcie wierzytelności z rachunku bankowego, powszechnie zwane blokadą rachunku. Do zajęcia rachunku bankowego dochodzi poprzez przesłanie do banku, a jeżeli bank posiada oddziały, to do właściwego oddziału, zawiadomienia o zajęciu wierzytelności pieniężnej zobowiązanego/ dłużnika z rachunku bankowego do wysokości egzekwowanej należności pieniężnej wraz z odsetkami z tytułu niezapłacenia w terminie dochodzonej wierzytelności oraz kosztami egzekucyjnymi. Takim zawiadomieniem organ egzekucyjny jednocześnie wzywa bank, aby bez zgody organu egzekucyjnego nie dokonywał wypłat z rachunku bankowego do wysokości zajętej wierzytelności, lecz bezzwłocznie przekazał zajętą kwotę organowi egzekucyjnemu na pokrycie egzekwowanej należności albo zawiadomił organ egzekucyjny, w terminie 7 dni od dnia doręczenia wezwania, o przeszkodzie w dokonaniu wpłaty.

Jak wynika z dalszych przepisów dotyczących egzekucji, zajęcie wierzytelności z rachunku bankowego zobowiązanego następuje z chwilą doręczenia bankowi zawiadomienia o zajęciu i obejmuje również kwoty, które nie były na rachunku bankowym w chwili zajęcia, a zostały wpłacone na ten rachunek po dokonaniu zajęcia. Jednocześnie z przesłaniem zawiadomienia o zajęciu rachunku bankowego organ egzekucyjny zawiadamia zobowiązanego o zajęciu jego wierzytelności z rachunku bankowego. Powyższe następuje wraz z doręczeniem dłużnikowi odpisu tytułu wykonawczego, o ile nie został wcześniej doręczony, a także odpisu zawiadomienia skierowanego do banku o zakazie wypłaty zajętej kwoty z rachunku bankowego bez zgody organu egzekucyjnego (art. 80 ustawy o postępowaniu egzekucyjnym w administracji, art. 889 kpc).

W konsekwencji egzekucji z rachunku bankowego dochodzi do zajęcia praw zobowiązanego dłużnika przysługujących mu w związku z zawarciem umowy rachunku bankowego. Zobowiązany zostaje ograniczony w prawie do posługiwania pieniędzmi znajdującymi się na rachunku bankowym (dotyczy udzielania zleceń na rozliczenia pieniężne). Ograniczenie takie nie dotyczy jednak całości kwoty, jest jednak skuteczne do wysokości należności, która podlega egzekucji i która wynika z zawiadomienia o zajęciu. Całkowitą kwotę zajęcia stanowi suma należności pieniężnej, która ma być egzekwowana na podstawie tytułu wykonawczego wraz z odsetkami i kosztami egzekucyjnymi. Sam rachunek pozostaje otwarty, a zobowiązany może w ograniczonym zakresie dokonywać na nim rachunku operacji, w szczególności może dysponować nadwyżką ponad zajętą kwotę.

W czasie zajęcia środków na rachunku bankowym mamy również do czynienia z tak zwaną kwotą wolną od zajęcia. Zgodnie z art. 54 prawa bankowego, środki pieniężne na rachunkach oszczędnościowych, rachunkach oszczędnościowo-rozliczeniowych oraz na rachunkach terminowych lokat oszczędnościowych jednej osoby, niezależnie od liczby zawartych umów, są wolne od zajęcia na podstawie sądowego lub administracyjnego tytułu wykonawczego do wysokości trzykrotnego przeciętnego miesięcznego wynagrodzenia w sektorze przedsiębiorstw, bez wypłat nagród z zysku, ogłaszanego przez prezesa Głównego Urzędu Statystycznego za okres bezpośrednio poprzedzający dzień wystawienia tytułu wykonawczego. Do tej samej wysokości są wolne od zajęcia środki pieniężne zgromadzone na rachunku prowadzonym dla kilku osób fizycznych, niezależnie od liczby współposiadaczy takiego rachunku.

Powyższe nie oznacza wyłączenia zajętych kwot spod egzekucji, a jedynie wstrzymanie się banku z realizacją wypłaty (zajętej kwoty) do czasu, kiedy to obrót na rachunku bankowym przekroczy sumę określoną w przepisach prawa bankowego, tj. 12.751,53 zł (kwota wolna od zajęcia - lipiec 2016 r.).

Innymi przeszkodami przy wypłacie kwot do organu egzekucyjnego w szczególności może być:
brak środków pieniężnych na rachunku (w ogóle lub w wysokości wskazanej w zawiadomieniu o zajęciu),
zbieg egzekucji administracyjnej i sądowej,
przechowywanie sum niepodlegających egzekucji,
złożenie przez zobowiązanego listy płac pracowników,
tytuł wykonawczy stwierdzający obowiązek płacenia przez zobowiązanego alimentów lub renty.

Jak zatem wynika z powyższego, zajęcie wierzytelności z rachunku bankowego nie daje prawa wierzycielowi lub organowi egzekucyjnemu do swobodnego dysponowania kwotą znajdującą się na rachunku dłużnika. Komornik nie może także wydać dyspozycji zapłaty należności pieniężnej z przysługującego posiadaczowi rachunku uprawnienia do spowodowania salda debetowego.

Tomasz Oleksiewicz

fot. pixabay.com/CC0